

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра приватного та соціального права

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри
Кузнецова М.Ю.
15.06.2020 р.**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Спеціальність: 081 Право

Освітньо – наукова програма «Право»

Освітній ступінь Доктор філософії (PhD)

Факультет: Юридичний

2020-2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Проблеми захисту прав людини в Україні та світі» для здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю **081 Право, третій освітньо-науковий рівень**

Розробник:

к.ю.н., доцент, завідувач кафедри приватного та соціального права
Кузнецова М.Ю.

Робоча програму схвалено на засіданні кафедри приватного та соціального права.
Протокол від 15. 06. 2020 року № 15

Завідувач кафедри приватного та соціального права М.Ю. Кузнецова

Погоджено:

Гарант освітньої програми (Арістова І.В.)

Декан факультету (Запара С.І.)

Завідувач аспірантури та докторантури (Лозинська І.В.)

Методист відділу якості,

ліцензування та акредитації/зав. відділу (Скляр І.Д.)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 01.07.2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 081 Право	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність: 081 Право	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 1		2020-2021-й	
		Курс 1	
		Семестр 2	
Загальна кількість годин - 150		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Освітній ступінь: Доктор філософії	26 год.	
		Практичні, семінарські	
		26 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		98 год.	
		Індивідуальні завдання:	
-			
Вид контролю: <i>іспит</i>			

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання - 35/62 (52/98)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування у здобувачів ступеня доктора філософії глибокого розуміння проблем щодо захисту прав людини в Україні та світі.

Завдання:

- сформувати у здобувачів ступеня доктора філософії результати навчання з дисципліни (див. перелік), що забезпечать досягнення ним відповідних програмних результатів навчання після завершення освітньо-наукової програми. Зокрема, вибіркового компонента (далі – ВБ) «Проблеми захисту прав людини в Україні та світі» формує блок знань, умінь та компетентностей, необхідних для використання систематизованих знань у сфері прав людини, що є одним з найважливіших пріоритетних принципів незалежної української держави та міжнародної спільноти; поглиблює знання щодо проблем національної та міжнародно – правової системи захисту прав людини.

Результати навчання з дисципліни (РНД)

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач ступеня доктора філософії буде здатний продемонструвати:

- знання і розуміння основних етапів формування та розвитку концепції прав людини, для практичного вирішення проблем, які виникають при захисті прав людини в Україні та світі;
- знати зміст та значення основних міжнародних документів для формування системи захисту прав людини та розуміння їх застосування;
- розуміти механізм реалізації норм міжнародного права в співвідношенні та взаємозв'язку з нормами національного законодавства;
- розуміти проблеми імплементації міжнародно-правових норм в національне законодавство у сфері захисту прав людини;
- уміння готувати пропозиції по практичним проблемам захисту прав людини, що виникають при виконанні рішень Європейського суду з прав людини проти України.
- здатність системно мислити і чітко формулювати свої відповіді та генерувати власні ідеї, приймати обґрунтовані рішення щодо проблемам захисту прав людини міжнародними органами, що забезпечують захист прав людини
- уміння моніторити доктринальні дослідження у сфері національного та міжнародного права щодо правових засобів та організаційно-правових заходів захисту прав людини та наближення законодавства України до міжнародних правових стандартів;
- уміння виявляти та аналізувати наукові та практичні проблеми; пояснювати та надавати пропозиції щодо удосконалення законодавства України на відповідність міжнародним правовим стандартам щодо захисту прав людини.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ.

Тема 1. Генезис прав людини. Основні принципи захисту прав людини.

Теорія прав людини в різних правових концепціях. Сучасні концепції міжнародного права прав людини. Поняття прав і свобод. Ознаки прав людини. Співвідношення правового статусу людини та громадянина. Права людини і права громадянина. Критерії класифікації прав людини. Класифікація права людини за періодами їх виникнення. Класифікація прав людини за сферою їх існування. Особисті (громадянські) права. Політичні права. Економічні права. Соціальні права. Культурні права. Класифікація прав за можливістю обмеження. Абсолютні права. Відносні права. Класифікація прав за способом реалізації. Колективні та індивідуальні права. Конституційні принципи. Поняття принципів прав людини. Імплементация міжнародно – правових стандартів прав людини в законодавство України.

Тема 2. Правова основа захисту прав людини.

Статуту ООН. Загальна декларація прав людини. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Проблеми порушення Україною Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Конвенція про попередження злочинів геноциду і покарання за нього. Конвенція про політичні права жінок. Конвенція про статус біженців. Європейський соціальний статут. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Міжнародний договір про економічні, соціальні та культурні права. Конвенція про права осіб з інвалідністю і контрольний механізм. Проблеми імплементації міжнародно-правових норм в національне законодавство у сфері захисту прав людини.

Тема 3. Універсальна система захисту прав людини.

Діяльність Організації Об'єднаних Націй щодо захисту прав людини. Основні органи та структури Організації Об'єднаних Націй, що забезпечують захист прав людини. Контрольні функції Організації Об'єднаних Націй в галузі прав людини. Роль та компетенція головних та допоміжних органів Організації Об'єднаних Націй.

Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй та Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй у механізмі захисту прав людини. Комітет з прав людини Організації Об'єднаних Націй. Повноваження спеціалізованих установ Організації Об'єднаних Націй у галузі захисту прав людини: ЮНІСЕФ, МОП, ЮНЕСКО. Універсальна судова система захисту прав людини: Міжнародний Суд Організації Об'єднаних Націй, Міжнародний кримінальний суд.

Тема 4. Сучасний стан системи захисту прав людини на Європейському рівні.

Проблеми забезпечення юридичних гарантій в Європейському праві. Інституційні гарантії. Процесуальні гарантії. Матеріальні гарантії. Спеціальні гарантії. Механізм захисту прав людини на Європейському рівні. Рада Європи і Європейський Союз: функції і повноваження з прав людини. Проблеми імплементації в Україні Прецедентного права Ради Європи. Міжнародно правове регулювання захисту прав людини в межах Організації з безпеки і співробітництва в Європі. Контрольний механізм за дотриманням прав людини в рамках Організації з безпеки і співробітництва в Європі. Міжнародно – правове регулювання захисту прав людини Співдружності Незалежних держав.

Тема 5. Сучасний стан системи захисту прав людини на регіональному рівні.

Роль ЄСПЛ у забезпеченні належного та ефективного механізму захисту прав людини в Україні. Міжамериканська система захисту прав людини. Африканська система захисту прав людини. Міжнародно – правове регулювання захисту прав людини в межах Ліги Арабських держав. Регіональні контрольні органи з дотримання прав людини в ісламських країнах. Міжнародно – правове регулювання захисту прав людини в межах Асоціації держав Південно – Східної Азії. Участь недержавних організацій у розробці міжнародноправових норм у галузі прав людини. Дотримання міжнародних стандартів прав людини в Україні.

Тема 6. Національні засоби захисту прав людини.

Юридичні гарантії прав людини у національному праві. Проблеми реалізації захисту прав на національному рівні. Гарантування прав і свобод людини і громадянина Конституційним Судом України. Інститут конституційної карги в Україні. Захист прав людини органами правосуддя. Захист прав людини органами прокуратури України, дізнання, досудового слідства та органами, які проводять оперативно – розшукову діяльність. Роль адвоката у механізмі захисту прав людини. Інститут уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Захист прав людини через засоби масової інформації.

Тема 7. Європейський суд з прав людини як механізм захисту прав людини.

Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ): поняття, порядок утворення, склад та внутрішня структура. Звернення до Європейського суду з прав людини.

Особливості рішень ЄСПЛ та їх виконання. Умови прийнятності індивідуальних заяв до розгляду в ЄСПЛ. Юридична природа рішень ЄСПЛ. Виконання рішень ЄСПЛ. Роль Комітету Міністрів Ради Європи у контролі за виконанням рішень ЄСПЛ. Проблемам, що виникають при виконанні рішень ЄСПЛ проти України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Вступ. Актуальні проблеми державознавства.												
Тема 1. Генезис прав людини. Основні принципи захисту прав людини.	18	4	4			10						
Тема 2. Правова основа захисту прав людини.	18	4	4			10						
Тема 3. Універсальна система захисту прав людини.	18	4	4			10						
Тема 4. Сучасний стан системи захисту прав людини на Європейському рівні.	8	4	4			15						
Тема 5. Сучасний стан системи захисту прав людини на регіональному рівні.	8	4	4			15						
Тема 6. Національні засоби захисту прав людини.	10	4	4			20						
Тема 7. Європейський суд з прав людини як механізм захисту прав людини.	10	2	2			18						
Усього годин	150	26	26			98						

5. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Генезис прав людини. Основні принципи захисту прав людини.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія прав людини в різних правових концепціях. 2. Сучасні концепції міжнародного права прав людини. 3. Співвідношення правового статусу людини та громадянина. Права людини і права громадянина. 4. Критерії класифікації прав людини. 5. Основні принципи захисту прав людини. 6. Імплементация міжнародно – правових стандартів прав людини в законодавство України. 	2
2	<p>Тема 2. Правова основа захисту прав людини.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статуту ООН. 2. Загальна декларація прав людини. 3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. 4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Проблеми порушення Україною Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. 5. Конвенція про попередження злочинів геноциду і покарання за нього. 6. Проблеми імплементации міжнародно-правових норм в національне законодавство у сфері захисту прав людини. 	2
3	<p>Тема 3. Універсальна система захисту прав людини.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність Організації Об'єднаних Націй щодо захисту прав людини. 2. Основні органи та структури Організації Об'єднаних Націй, що забезпечують захист прав людини. 3. Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй та Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй у механізмі захисту прав людини. 4. Комітет з прав людини Організації Об'єднаних Націй. 	2
4	<p>Тема 4. Сучасний стан системи захисту прав людини на Європейському рівні.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми забезпечення юридичних гарантій в Європейському праві. 2. Механізм захисту прав людини на Європейському рівні. 	2

	<p>3. Рада Європи і Європейський Союз: функції і повноваження з прав людини.</p> <p>4. Проблеми імплементації в Україні Прецедентного права Ради Європи.</p> <p>5. Міжнародно правове регулювання захисту прав людини в межах Організації з безпеки і співробітництва в Європі.</p> <p>6. Контрольний механізм за дотриманням прав людини в рамках Організації з безпеки і співробітництва в Європі.</p> <p>7. Правовий статус омбудсмана в Європейському Союзі.</p>	
5	<p>Тема 5. Сучасний стан системи захисту прав людини на регіональному рівні.</p> <p>План.</p> <p>1. Роль ЄСПЛ у забезпеченні належного та ефективного механізму захисту прав людини в Україні.</p> <p>2. Міжамериканська система захисту прав людини.</p> <p>3. Африканська система захисту прав людини.</p> <p>4. Міжнародно – правове регулювання захисту прав людини в межах Ліги Арабських держав.</p> <p>5. Міжнародно – правове регулювання захисту прав людини в межах Асоціації держав Південно – Східної Азії.</p>	2
6	<p>Тема 6. Національні засоби захисту прав людини.</p> <p>План.</p> <p>1. Юридичні гарантії прав людини у національному праві.</p> <p>2. Проблеми реалізації захисту прав на національному рівні.</p> <p>3. Гарантування прав і свобод людини і громадянина Конституційним Судом України.</p> <p>4. Захист прав людини органами правосуддя.</p> <p>5. Захист прав людини органами прокуратури України, дізнання, досудового слідства та органами, які проводять оперативно – розшукову діяльність.</p> <p>6. Роль адвоката у механізмі захисту прав людини.</p> <p>7. Інститут уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.</p>	2
7	<p>Тема 7. Європейський суд з прав людини як механізм захисту прав людини.</p> <p>План.</p> <p>1. Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ): поняття, порядок утворення, склад та внутрішня структура.</p> <p>2. Звернення до Європейського суду з прав людини.</p> <p>3. Особливості рішень ЄСПЛ та їх виконання.</p> <p>4. Роль Комітету Міністрів Ради Європи у контролі за виконанням рішень ЄСПЛ.</p>	2

	Разом	26
--	--------------	-----------

6. Теми семінарських занять

№ з/ п	Назва теми	Кількіс ть годин
1	<p>Тема 1. Генезис прав людини. Основні принципи захисту прав людини.</p> <p>Дискус в результаті аналізу доктринальних досліджень у сфері національного та міжнародного права прав людини</p>	2
2	<p>Тема 2. Правова основа захисту прав людини.</p> <p>Підготовка пропозицій щодо удосконалення законодавства України на відповідність міжнародним правовим стандартам щодо захисту прав людини.</p>	2
3	<p>Тема 3. Універсальна система захисту прав людини.</p> <p>Підготовка презентацій по пропозиціям щодо практичних проблем захисту прав людини</p>	2
4	<p>Тема 4. Сучасний стан системи захисту прав людини на Європейському рівні.</p> <p>Розв'язання кейсів по проблемам забезпечення юридичних гарантій в Європейському праві.</p>	2
5	<p>Тема 5. Сучасний стан системи захисту прав людини на регіональному рівні.</p> <p>Обговорення власних ідей, формування обґрунтованих рішень щодо проблемам захисту прав людини міжнародними органами, що забезпечують захист прав людини</p>	2
6	<p>Тема 6. Національні засоби захисту прав людини.</p> <p>Підготовка спільного проекту пропозицій щодо удосконалення законодавства України на відповідність міжнародним правовим стандартам щодо захисту прав людини.</p>	2
7	<p>Тема 7. Європейський суд з прав людини як механізм захисту прав людини.</p> <p>Аналіз проблемних аспектів виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини.</p>	2
	Разом	26

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Генезис прав людини. Основні принципи захисту прав людини.</p> <p>Доктринальні підходи до тлумачення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.</p> <p>Трактування класифікацій прав людини: за періодами їх виникнення, за сферою їх існування.</p> <p>Особисті (громадянські) права. Політичні права. Економічні права. Соціальні права. Культурні права. Класифікація прав за можливістю обмеження. Абсолютні права. Відносні права. Класифікація прав за способом реалізації. Колективні та індивідуальні права.</p> <p>Конституційні принципи.</p>	10
2	<p>Тема 2. Правова основа захисту прав людини.</p> <p>Проаналізувати застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя.</p> <p>Аналіз: Конвенції про політичні права жінок. Конвенції про статус біженців. Європейського соціального статуту. Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Міжнародного договору про економічні, соціальні та культурні права. Конвенцію про права осіб з інвалідністю і контрольний механізм.</p>	10
3	<p>Тема 3. Універсальна система захисту прав людини.</p> <p>Оцінювання повноважень спеціалізованих установ Організації Об'єднаних Націй у галузі захисту прав людини: ЮНІСЕФ, МОП, ЮНЕСКО.</p> <p>Оцінка судової системи захисту прав людини: Міжнародний Суд Організації Об'єднаних Націй, Міжнародний кримінальний суд.</p>	10
4	<p>Тема 4. Сучасний стан системи захисту прав людини на Європейському рівні.</p> <p>Підготувати характеристику: Іституційні гарантії. Процесуальні гарантії. Матеріальні гарантії. Спеціальні гарантії.</p> <p>Міжнародно – правове регулювання захисту прав людини Співдружності Незалежних держав.</p>	15
5	<p>Тема 5. Сучасний стан системи захисту прав людини на регіональному рівні.</p> <p>Аналіз Американської конвенції з прав людини, Арабської хартії прав людини, Африканської хартії прав людини і народів.</p> <p>Регіональні контрольні органи з дотримання прав людини в</p>	15

	ісламських країнах. Дотримання міжнародних стандартів прав людини в Україні.	
6	Тема 6. Національні засоби захисту прав людини. Проаналізувати захист прав людини через засоби масової інформації. Проаналізуйте основні позиції ЄСПЛ щодо захисту права на свободу вираження поглядів в Інтернеті на підставі рішень Європейського суду з прав людини.	20
7	Тема 7. Європейський суд з прав людини як механізм захисту прав людини. Проаналізувати проблемам, що виникають при виконанні рішень ЄСПЛ проти України та яка роль ЄСПЛ в процесі захисту прав людини	18
	Разом	98

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, робота з літературою (читання, переказ, складання плану, конспектування, опорних конспектів тощо).

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація.

1.3. *Практичні*: практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Метод порівняльного правознавства (компаративний метод)* – полягає у вивченні та використанні правового регулювання схожих правовідносин у різних правопорядках та правових системах з урахуванням не лише юридичного змісту того чи іншого правового інституту, а й причини його появи в конкретній національній правовій системі та форми історичного розвитку. Це дозволяє визначити універсальні та специфічні закономірності розвитку правових явищ.

2.2. *Метод комплексного аналізу* – ґрунтується на одночасному використанні для вирішення конкретного завдання наукового інструментарію, що використовується декількома різними науками, наприклад юриспруденції та інформатики.

2.3. *Метод системного аналізу* – ґрунтується на розгляді конкретного явища, як певної системи, в якій складові частини (елементи) функціонують з певною метою. Сутність полягає у виявленні елементів та взаємозв'язків між ними з метою подальшого аналізу їх взаємодії.

2.4. *Метод конкретних соціологічних досліджень* – полягає у використанні аналізу статистичних даних, у тому числі і даних судової, правозахисної та правозастосовної статистики тощо.

2.5. *Історичний метод* - ґрунтується на вивченні історії становлення та розвитку того чи іншого правового інституту, поняття, категорії тощо .

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності аспірантів..

3.1. *Проблемний* (чи проблемно-інформаційний)

3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)*

3.3. *Репродуктивний*

3.4. *Пояснювально-демонстративний*

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, диспути, круглі столи, використання проблемних ситуацій, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво здобувачів (кооперація).

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів:

- рівень знань, продемонстрований на семінарських заняттях;
- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- експрес-контроль під час аудиторних занять;
- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- написання рефератів;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання :

- навчально-дослідна робота;
- навчально-практичне дослідження із презентацією результатів тощо.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								С Р С	Разом за модулі та СРС	Підсумковий тест - екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 - 40 балів											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		30 ¹	55 (40+15)	30 ²	100
5 ³	5 ⁴	5 ⁵	5 ⁶	5 ⁷	5 ⁸	10 ⁹					

Розподіл балів системи ЄКТС за результатами навчання і семестровій (підсумковій) атестації у формі іспиту:

- до 40 балів – за результатами модульного контролю протягом семестру;
- до 15 балів – за результатами проміжної атестації;
- до 15 балів – за виконання самостійної роботи;
- до 30 балів – за результатами семестрової (підсумкової) атестації.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-68	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

¹ Тест множинного вибору та аналітичні завдання

² Усне опитування

³ Активність під час обговорення

⁴ Запропоновані пропозиції щодо вирішення проблем

⁵ Підготовка презентацій по пропозиціям щодо практичних проблем захисту прав людини

⁶ Розв'язання кейсів

⁷ Обговорення власних ідей

⁸ Підготовка пропозицій

⁹ Активність під час обговорення

11. Методичне забезпечення

1. Проблеми захисту прав людини в Україні та світі. Методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни (курс лекцій). Суми, 2021 р., 65 с.
2. Проблеми захисту прав людини в Україні та світі. Методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять. Суми, 2021 р., 22 с.
3. Проблеми захисту прав людини в Україні та світі. Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи. Суми, 2021 р., 20 с.
4. Навчально - методичний комплекс з дисципліни «Проблеми захисту прав людини в Україні та світі», на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік.
<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4393>

12. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Європейська Конвенція про громадянство. Міжнародний договір від 7 листопада 1997 року (Витяг) Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 2001. № 11. С. 69-77.
2. Європейська соціальна хартія (переглянута): Міжнародний документ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text (дата звернення: 07.11.2019)
3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення 08.09.19)
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 р., з поправками, внесеними відповідно до положень Протоколів № 11 та № 14 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 8.02.2020)
6. Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів) 13 грудня 2006 р. Офіційний вісник України. 2010.
7. Конвенція про рабство від 25 вересня 1926 року із змінами, внесеними Протоколом від 7 грудня 1953 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_161_19.
8. Конвенція про статус апатридів від 28 вересня 1954 року. Офіційний вісник України. 2013. № 51 / № 12. ст. 450. Стор. 447. Ст. 1875. 20.
9. Конвенція про статус біженців від 28 липня 1951 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_011
10. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Резолюція 2200А Генеральної Асамблеї ООН. 16 грудня 1966. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text (дата звернення 08.02.20)
11. Міжнародний пакт про соціальні, економічні і культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042 7. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 5 листопада 1992 року Офіційний вісник України. 2006. № 50. Ст. 3381. 8. Конвенція про статус апатридів.

Міжнародний договір від 28 вересня 1954 року (Витяг). Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 2001. № 11. С. 131-139.

12. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 17 липня 2006 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 30. Ст. 260.

13. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року (зі змінами і допов.). Відомості Верховної Ради України. 2015. № 1. Ст. 1.

14. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 року (зі змінами і допов.). Відомості Верховної Ради України. 2005. № 52. Ст. 561.

15. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 10. Ст. 45.

16. Протокол N 14 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який змінює контрольну систему Конвенції URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_527#Text (дата звернення 8.02.2020)

17. Протокол до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_535#Text(дата звернення 8.02.2020)

18. Статут ООН від 26 червня 1945 р. Міжнародні документи. Організація об'єднаних націй (ООН).

Навчальна та навчально-методична література:

1. Блажівська Н. Є. Виконання рішень Європейського суду з прав людини. Порівняльний аспект. Вісник Вищої ради юстиції. 2010. № 2. С. 83-89.

2. Захист інтересів держави в Європейському суді. Рішення щодо України, винесені Європейським судом з прав людини. URL: https://minjust.gov.ua/cat_9329 23. Збірники витягів з рішень Європейського суду з прав людини, рекомендованих для вивчення при підготовці до письмового анонімного тестування у межах іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів на відповідність займаній посаді (станом на січень 2020 року). URL: <http://nsj.gov.ua/ua/science/prints/890-1/>

3. Кретьова І. Ю. Особливості тлумачення міжнародних договорів про права людини. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2015. Вип. 13 (1). С. 25-28. 31. Крижановський В. Я. Міжнародні стандарти судового захисту прав людини та їх імплементація в систему правозахисту в Україні. Актуальні проблеми політики. 2011. Вип. 42. С. 116- 123.

4. Курило В., Панталієнко П. Судовий прецедент у правовій системі України: окремі аспекти практики реалізації. Visegrad Journal on Human Rights. 2016. № 5/1. С. 100-105.

5. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник / І. А. Шуміло. – Київ: ФОП Голембовська О.О. – 2018. – 168 с.

6. Муравйов В. Захист прав людини в Європейському Союзі. Право України. 2011. № 6. С. 85-100. 38. Мушак Н. Механізм правового регулювання відносин України та Європейського Союзу у сфері захисту прав людини. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2013. № 5. С. 5-14.

7. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В., Щербина Є. М. Міжнародний захист прав людини: навч. посібник. Дніпропетровськ: ДДУВС, 2014. 152 с.

8. Орлова О. О., Бургай К. Р. Практика європейського суду з прав людини в контексті європейського розвитку українського суспільства. Українське суспільство в контексті правових побудов: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 12 квіт. 2019 р.). Дніпро: Дніпропетровський держ. ун-т внутр справ, 2019. С. 34 -37.

9. Остапенко В. В. Конституційна скарга у механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина. Форум права. 2016. № 4. С. 240-251. 51. Паліюк В. Запровадження європейських стандартів у галузі прав людини в українську судову практику. Юридичний журнал. 2008. № 7-8. С. 73-81. 52. Паліюк В. П. Застосування судами України Конвенції про захист прав людини та основних свобод. Київ: Фенікс, 2004. 264 с.

10. Петрецька Н.І. Права людини в національному та європейському контекстах : підручник за заг. ред. Н.І. Петрецької, Ю.М.Бисаги. Херсон. Видавничий дім "Гельветика", 2018. 482 с.

11. Пошва Б. М. Міжнародні стандарти захисту прав людини як складова утворення незалежної судової влади в Україні. Вісник Верховного Суду України. 2012. № 10. С. 20-33.

12. Прецедентне право Європейського суду з прав людини щодо захисту прав уразливих верств населення = Case-Law of ECHR on Hr`S Protection of Vulnerable People and Groups: навч. посіб. / О. О. Гайдулін, В. Ю. Худолей, І. М. Шаркова. Київ : МНТУ, 2019. 310 с.

13. Рабінович П. М. Міжнародні стандарти прав людини: властивості, загальне поняття, класифікація. Вісник Національної академії наук України. 2016. № 1. С. 19-29.

14. Сироїд Т. Л. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. / Т. Л. Сироїд, Л. О. Фоміна. – Харків : Право, 2019. – 310 с.

15. Яковенко А. Некоторые вопросы ответственности судей в Украине, в случае если Европейский суд по правам человека указал в их решениях на нарушение прав человека. *Leges et Vita*. 2017. № 2, ч. 2. С. 132-134.

Автореферати та дисертації

Авдюгін Р. Г. Правові засоби забезпечення прав і свобод людини в Україні: загальнотеоретичне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2012. 22с.

Білас Ю. Ю. Європейські стандарти прав людини в контексті правозастосування сучасної України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 19 с.

Букач В. В. Конституційні політичні права та їх забезпечення міліцією: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 20 с.

Васецький В. Ю. Доктрина прав людини в романо-германській правовій системі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 20 с.

Волинка К. Г. Механізм забезпечення прав і свобод особи: питання теорії і практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2000. 20 с.

Гончаренко О. М. Розвиток економічних прав людини і громадянина в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006. 19 с.

Горова О. Б. Конституційні громадянські права людини в Україні і їх забезпечення міліцією (роль міжнародно-правових норм в цьому процесі): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2000. 18 с.

Грищук О. В. Право людини на компенсацію моральної шкоди (загальнотеоретичні аспекти): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2002. 20с.

Добрянський С. П. Актуальні проблеми загальної теорії прав людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2003. 20 с.

Заворотченко Т. М. Конституційно-правові гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2002. 19 с.

Кожан В. В. Особисті права і свободи людини: загальнотеоретичне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2016. 20 с.

Наливайко О. І. Теоретико-правові проблеми захисту прав людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2002. 20 с.

Осинська О. В. Обмеження прав і свобод людини: теоретико-прикладні аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 20 с.

Пастухова Л. В. Ефективність міжнародно-правових засобів забезпечення реалізації Конвенції про захист прав і основних свобод людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2003. 18 с.

Пашук Т. І. Право людини на ефективний державний захист її прав та свобод: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2006. 18 с.

Пушкіна О. В. Конституційний механізм забезпечення прав людини і громадянина в Україні: проблеми теорії і практики: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2008. 38 с.

Федик С. Є. Особливості тлумачення юридичних норм щодо прав людини (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини та Конституційного Суду України): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2002. 20с.

ДОДАТОК

до робочої програми навчальної дисципліни (силабуса) ВБ1-ВБ3 Проблеми захисту прав людини в Україні та світі

Результати навчання з дисципліни	Програмні результати навчання				
	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН8	ПРН 9
знання і розуміння основних етапів формування та розвитку концепції прав людини, для практичного вирішення проблем, які виникають при захисті прав людини в Україні та світі	X		X	X	
знати зміст та значення основних міжнародних документів для формування системи захисту прав людини та розуміння їх застосування;		X	X		
розуміти механізм реалізації норм міжнародного права в співвідношенні та взаємозв'язку з нормами національного законодавства;			X		
розуміти проблеми імплементації міжнародно-правових норм в національне законодавство у сфері захисту прав людини;	X		X		X
уміння готувати пропозиції по практичним проблемам захисту прав людини, що виникають при виконанні рішень Європейського суду з прав людини проти України.	X	X	X	X	X
здатність системно мислити і чітко формулювати свої відповіді та генерувати власні ідеї, приймати обґрунтовані рішення щодо проблемам захисту прав людини міжнародними органами, що забезпечують захист прав людини;	X		X	X	X
уміння моніторити доктринальні дослідження у сфері національного та міжнародного права щодо правових засобів та організаційно-правових		X	X		

заходів захисту прав людини та наближення законодавства України до міжнародних правових стандартів;					
уміння виявляти та аналізувати наукові та практичні проблеми; пояснювати та надавати пропозиції щодо удосконалення законодавства України на відповідність міжнародним правовим стандартам щодо захисту прав людини.			X	X	